

Odporúčanie Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky pre dodávateľov pitnej vody¹⁾

Vzhľadom na súčasnú epidemiologickú situáciu a odporúčania Svetovej zdravotníckej organizácie²⁾ k všeobecnému ohrozeniu verejného zdravia v súvislosti s ochorením COVID-19 pre vodu a sanitáciu uvádzame, že k prenosu nového druhu koronavírusu SARS-CoV-2, ktorý spôsobuje ochorenie COVID-19, dochádza tak ako aj pri akékoľvek inej kvapôčkovej infekcii predovšetkým pri kašľaní, kýchaní, rozprávaní, ale aj priamym kontaktom s nakazenou osobou a z povrchu kontaminovaných predmetov. Dôkazy o prítomnosti daného koronavírusu v zdrojoch povrchovej alebo podzemnej vody nie sú a riziko pri zásobovaní pitnou vodou považuje Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ÚVZ SR“) za minimálne³⁾.

Napriek širokej škále preventívnych opatrení na redukciiu vzniku ochorenia COVID-19, ktoré je potrebné v súčasnej situácii v rôznych oblastiach každodenne uplatňovať, nepovažuje ÚVZ SR v súčasnosti za potrebné na Slovensku v porovnaní so štandardnými postupmi, zavedenými pri zásobovaní zdravotne bezpečnou pitnou vodou, prijímať osobitné opatrenia nad rámec povinností, ktoré dodávateľom pitnej vody ukladá § 17a zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 355/2007 Z. z.“) a požiadaviek na kvalitu pitnej vody a jej kontrolu, ktoré určuje platná vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 247/2017 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou (ďalej len „vyhláška MZ SR č. 247/2017 Z. z.“)

Za najdôležitejšie je možné považovať zachovanie kontinuity zásobovania pitnou vodou v čo najväčšej miere. Zabezpečenie dostatočného množstva zdravotne bezpečnej pitnej vody, sanitácie a vyhovujúcich hygienických podmienok je nevyhnutným predpokladom účinnej prevencie prenosu infekčných ochorení a účinným opatrením na ochranu ľudského zdravia počas všetkých vypuknutí infekčných ochorení, vrátane ochorenia COVID-19.

Najväčším rizikom v súčasnosti pri zásobovaní pitnou vodou môže byť zníženie počtu odborných technických pracovníkov zodpovedných za dodávku pitnej vody. Preto aj v súvislosti so všeobecne zavedenými preventívnymi opatreniami ako jeden z dôležitých nástrojov na redukciiu šírenia koronavírusu v Slovenskej republike a ochranu zdravia ľudí, **odporúčame dodávateľom pitnej vody pri výkone ich činností zodpovedné dodržiavanie základných hygienických pravidiel.** Ide najmä o preventívne nosenie ochranného filtra alebo rúška, časté a dôkladné umývanie a dezinfekciu rúk, pravidelné čistenie a dezinfekciu povrchov a osobných predmetov, minimalizovanie sociálnych kontaktov a vyhýbanie sa blízkeho kontaktu s osobou, u ktorej sa prejavia najčastejšie symptómy ochorenia COVID 19 ako kašeľ, kýchanie, sťažené dýchanie.

Nakoľko odberové miesta na kontrolu kvality vody sa v mnohých prípadoch nachádzajú aj na vodovodných kohútikoch v priestoroch, ktoré sú bežne využívané verejnosťou ako sú napr. školy, vzdelávacie inštitúcie, nákupné centrá, prevádzky verejného stravovania, maloobchodné prevádzky, zariadenia starostlivosti o ľudské telo a pod., ktoré sú vzhľadom na doteraz vydané opatrenia ÚVZ

¹⁾ § 17 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

²⁾ <https://www.who.int/publications-detail/water-sanitation-hygiene-and-waste-management-for-covid-19>

³⁾ http://www.uvzsr.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=4113:stanovisko-uradu-verejneho-zdravotnictva-slovenskej-republiky-k-monemu-prenosu-noveho-koronavirusu-sars-cov-2-pitnou-vodou&catid=250:koronavirus-2019-ncov&Itemid=153

SR uzavreté, **je nevyhnutné nahradit' ich inými miestami z dôvodu zachovania povinnej minimálnej frekvencie analýz** na kontrolu kvality pitnej vody. Pre minimalizáciu rizika šírenia nákazy sa na účely kontroly kvality vody neodporúča vstupovať a využívať súkromné priestory spotrebiteľov, ale je potrebné využiť iné dostupné odberové miesta v distribučnej sieti, ktoré nie sú verejnosti bežne prístupné a nevystavovať tak pracovníkov odberových skupín rizikám nákazy.

V súlade s § 3 ods. 3 vyhlášky MZ SR č. 247/2017 Z. z. **je pri zachovaní kvality pitnej vody možné využiť pre odbery aj odberové miesta z rozvodných sietí, nadzemných hydrantov, vodojemov, resp. úpravní**. ÚVZ SR odporúča prihliadať v súlade s § 3 ods. 2 vyhlášky MZ SR č. 247/2017 Z. z. v rámci možností na zachovanie reprezentatívnosti odoberaných vzoriek.

Akokoľvek požiadavky, podnety príp. služby zákazníkom súvisiace so zabezpečením dodávky pitnej vody **odporúčame dodávateľom pitnej vody konzultovať telefonicky príp. prostredníctvom emailovej komunikácie a osobné kontakty so zákazníkmi obmedziť na nevyhnutné prípady** (odstraňovanie porúch a pod).

V prípadoch nevyhnutného zabezpečovania náhradného zásobovania pitnou vodou pomocou cisterien (odstraňovanie porúch počas celého dňa alebo viac dní, nedostatok vody z dôvodu poklesu výdatnosti zdrojov vody v období sucha, nevyhovujúca kvalita vody v zdrojoch vody po výdatných dažďoch a pod.) odporúčame úzko spolupracovať s príslušnými samosprávami, obcami a mestami. Obce by mali zabezpečiť informovanie obyvateľov, dozor pracovníkmi obce pri odbere vzoriek vody z cisterny, prípadne nákup kontajnerov na akumuláciu, do ktorých by sa voda z cisterny prečerpávala. Materiál, z ktorého sú vyrobené kontajnery na akumuláciu vody musí spĺňať požiadavky vyplývajúce z ustanovení § 18 zákona č. 355/2007 Z. z. a vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 550/2007 Z. z. *o podrobnostiach o požiadavkách na výrobky určené na styk s pitnou vodou.*

Mgr. RNDr. MUDr. Ján Mikas, PhD.
hlavný hygienik Slovenskej republiky